

el vol. I, 635b9, amb la nota 4, relativa a Valldigna, i la nota 3: amb l'adhesió de tots els crítics lingüístes i arabistes.

Queda, doncs, evident, que el portal de la ciutat prengué el nom de 'colla de bous', 'petit ramat', de la vacada guardada en aquell espai, al qual donava accés: en diminutiu, és clar, per tal com entre els dos panys de muralla no cabia sinó un ramat més petit que els que paixien a les veïnes prades de la Calderona o la Peranxisa, o a Mariola i Aitana.

Dos detalls acaben de mostrar la naturalesa del nom. No pas un NL estereotipat d'una pda. de pasturatges, sinó un apellatiu de sentit conscient per als mossàrabs: els moros, encara un poc bilingües, de la ciutat, sabien el que significava pròpiament: 'un rodal de bovins', car sempre s'usa amb article: *la boatella* (Jaume I, *Rept.*, escriptures del S. XII). I com que és pròpiament sinònim de l'entremurs més o menys ample, o que dona cabuda a les vaques, tot seguit d'allunyar els moros ja li han obert entrades als dos caps de l'espai: i entremig hi han fet «unum furnum inter ambas portas de *Boatella* (*Rept.* 325.3 i 328.19, en donacions de 1239).

El mot coincideix només formalment, i per casualitat, amb els NLL catalans del Princ.: *Buadella/Boatella*, *Buada*, d'etimologia i significat enterament inconnexos, provinents del germ. BUWAΘA/BUWIOA, com es va demostrar en el *DECat* II, 308-10, i detallarem en el pertinent article.

¹ Rebutjant una pensada insostenible: «que a Malo de Molina se le ocurrió conjeturar que *Boatella era bāit Allāh* 'casa de Dios'; si hubiera leído a Abenalarbar --- habría evitado este extravío». I acaba: «Quizá algún diminutivo *lemosín* por su terminación *-ella*». Vol dir 'català': sí català, però, és clar que mossàrab.

Boatella (Berguedà), V. *Buada/Boadella*

BOC

1) Noms on s'alludeix al mascle de cabres i cabriols. *La Rua del Boc* te. La Nou-Malanyeu (xxxvii, 116.14), alta cornisa d'un tossal penyalós, on devien veure's cabirols o, altre temps, isards. *L'Horta del Boc* (pron. *búk*) te. La Bastida de *Canigó* (xxvii, 28. 15); *Pla del Boc* te. Dorres, prop de Bell-lloc (xxiii, 97.23). *Barba-de-Boc* (Colera, V. *Barba*).

Bocs, pron. *ə bóks*, vell mas en el camí d'Olzinelles, ja un tros muntanya amunt, des de Sant Celoni (1989); crec haver-ne vist alguna dada antiga; en tot cas és un mas important i de renom: s'endevina que hi devien tenir mascles per a les cabres de les masies dependents d'aquest gran mas.

Boquer. Tindria el sentit de 'carnisser', que mata cabres i bocs a l'escorxador = oc. ant. *boquier*, fr. *boucher*; en cat. només conservat en algun NL: Carrer d'en *Boquer*, antic carrer de Bna., prop del de Montcada, c. al S. XIII (RNComas, *BCEC* 1907, 187);

Mas Boquer, pda. de St. Cugat (*Bocherio* --- *Bocher*, a. 1239, *Cart.* St. Cugat, III, 470); i cognom a Albarca i Bna. Per a *Mas-Boquera* vt. agre. a Vandellòs, que potser no és derivat de boc, veg. l'art. *mas*. El principal en cat. és el derivat d'això: *Boqueria* 'mercat de carn' > mercat de tots queviures, del qual ja dono alguna notícia en *DECat* II, 17a19 ss. (Val. S. XIII; Bna. S. xv) «*Bocherie*» (*BABL* I, 228), S. xiv (*BABL* XI, 306), molt ampliable; i ja 1229: «*macellorum Barchinone et Perp.* 1297 (*RLR* v, 95, i *Bocayria*, 1303, *RLR* v, 323).

En alguns d'aquests noms més que d'un boc animal es pot tractar del boc diabòlic (veg. supra, *Biterna*), com en un *Boc-ner* (que comento s. v. *Bonner* i compto retrobar a l'article *Negre*) acc. que bé podria furnir l'explicació del nom *Els Bókols*: barranc i borda en el Pallars te. Norís (xx, 170) (potser amb la terminologia de *diabolus*?).

2) Del marisc *boc* «arbacia pustulosa» (cat. *garotes*); conegut més generalment en la forma *bogo* mall. i val. que és la modalitat mossàrab del mateix nom; o bé el compost *bogamari* (article del *DECat* II, 35 ss.); però en lloc d'aquestes també s'hi havia usat la forma catalana estricta *boc* (36b6 ss.). D'aquí *Cala de Boc*, en una illeta adjacent a Formentera (xxxix, 29.8), com explico allí. També en altres paratges costers de les Illes: *Cingle del Boc* te. Pollença, a la costa Nord de Formentor, entre el Colomer i les Orelles-d'Ase (xlii, Nom. Mar., núm. 53). Puig des *Boc* i Coll des *Boc*, dins la península d'Alcúdia (xl, 74.22, Masc. 7F4).

Com que avui el nom conegut d'aquest marisc, a tot el Nord del domini, només és *garota* i variants, sembla que en dos NL empordanesos s'hagi de tractar de 1); quedem, però, en dubte entre 1) i 2) perquè són dos llocs damunt la costa i Alart va recollir *boch* com a nom del marisc en un doc. ross. de 1379 (*DECat* II, 36a56): són a la península del Cap de Creus: *El Boc* te. Port de la Selva (llista costera II, xlv, 134); i *Clot del Boc*, en el costat oposat de la península, en te. de Roses, entre *la Trona* i *la Capella* (xiv, 109). El fet de repetir-se vora mar en dos paratges independents ens decanta a preferir l'alternativa 2).

Per a *Bocner* (Cardener), veg. apèndix a l'article *Bonner*. Cf., encara, l'art. *Bocona* (infra).

BOCA

Derivats i compostos: Bassa de *Boca* te. Vilanova d'Alcolea (xxviii, 72.3). *Bocal* 'desembocadura': «*El Bocal del Tec*»: a finals de maig 1989 se celebraven unes festes d'aquest nom, a Argelers, la vila vora la qual desemboca aquest riu.

Compostos: *BOCACERÇ*, collada al peu O. del Pic de Sethomes, que marca l'extrem O. del Canigó; pron. *bukasérs* (1960), perquè és el portell pel qual s'afona endins del Vallespir el cerç, vent del N.NO.; detalls i més proves en *EntreDL* II, 217-8.

DOC. ANT. 1586: «montanyes de --- *Bocacerts* ---